

Postanowienie

Dnia 23 maja 2012 r.

Sąd Rejonowy w Kielcach w Wydziale II Karnym w składzie

Przewodniczący: SSR Bogdan Staniek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Kielce-Wschód w Kielcach- Jerzego Dylewskiego

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23 maja 2012 r.

w przedmiocie zażalenia Stowarzyszenia Obrony Zwierząt w Jędrzejowie

na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej Kielce-Wschód w Kielcach z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie 4 Ds. 425/11 o odmowie wszczęcia śledztwa na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., art. 306 § 1 k.p.k.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa i przekazać sprawę Prokuratorowi Prokuratury Rejonowej Kielce-Wschód w Kielcach do ponownego rozpoznania.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Prokurator odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie:

I. niedopełnienia w okresie od stycznia 2006 roku do października 2010 roku daty bliżej nieustalonej w Kielcach obowiązków przez lekarzy weterynarii w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach poprzez nienależyte sprawowanie opieki weterynaryjnej nad znajdującymi się w schronisku zwierzętami, czym działali na szkodę interesu publicznego tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.- wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego;

II. niedopełnienia obowiązków przez Prezydenta Miasta Kielce i urzędników Urzędu Miasta Kielce w okresie od 2002 roku do października 2010 roku daty bliżej nieustalonej w Kielcach w zakresie wydanych decyzji dotyczących funkcjonowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach, czym nie zapewnili bezdomnym zwierzętom z terenu Miasta Kielce opieki, czym działali na szkodę interesu

publicznego tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.- wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa wywiodło Stowarzyszenie Obrony Zwierząt z siedzibą w Jędrzejowie. Nie sprecyzowało jednoznacznie zarzutów względem skarżonego orzeczenia. Z treści zażalenia wnioskować należy, że opiera się ono na zarzutach:

- naruszenia przepisów prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to art. 305 § 1 k.p.k. i art. 306 § 3 k.p.k. poprzez zaniechanie obowiązku niezwłocznego wydania postanowienia o wszczęciu śledztwa lub o odmowie wszczęcia śledztwa;
- obrazie przepisów prawa materialnego, poprzez niezasadane ograniczenie kwalifikacji stanu faktycznego do art. 231 § 1 k.k. przy zaniechaniu rozważenia jego kwalifikacji z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt.

Prokurator nie przychylił się do zażalenia i wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia.

Sąd rozważył, co następuje:

Zażalenie Stowarzyszenia Obrony Zwierząt z siedzibą w Jędrzejowie było w pełni zasadne, a w konsekwencji doprowadziło do uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy prokuratorowi do dalszego prowadzenia.

Stosownie do treści art. 303 k.p.k. „Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wydaje się z urzędu lub na skutek zawiadomienia o przestępstwie postanowienie o wszczęciu śledztwa, w którym określa się czyn będący przedmiotem postępowania oraz jego kwalifikację prawną”.

Zgodnie z art. 305 § 1 k.p.k. „Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania

przygotowawczego obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa”.

Wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa lub o wszczęciu śledztwa może być poprzedzone postępowaniem sprawdzającym.

Odmowa wszczęcia śledztwa powinna zatem nastąpić jedynie wówczas, gdy brak jest uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa i powinno to nastąpić niezwłocznie, przy zachowaniu 30-dniowego terminu końcowego, o którym mowa w art. 307 § 1 k.p.k.

Podzielić należy zarzut podniesiony w zażaleniu, że powyższy tryb postępowania nie został dochowany w niniejszej sprawie. Zawiadomienia Stowarzyszenia Obrony Zwierząt o podejrzeniu popełnienia przestępstw przez lekarzy weterynarii zatrudnionych w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach oraz funkcjonariuszy Gminy Kielce zostały złożone w dniach 25 października 2010 r. i 17 listopada 2010 r. Zostały one dołączone do postępowania o sygnaturze akt 2 Ds. 1264/10 Prokuratury Rejonowej Kielce-Wschód w Kielcach. Wnioskować zatem należy, że skoro w tej sprawie wszczęto dochodzenie, to po dołączeniu w/w zawiadomień materia ich dotycząca została objęta dochodzeniem.

W tej sytuacji procesowej prokurator kierując akt oskarżenia przeciwko Grażynie Khier w sprawie 2 Ds. 1264/10 i nie znajdując podstaw do postawienia zarzutów i oskarżenia innych osób powinien wszczęte już dochodzenie w tym zakresie umorzyć.

Nie znajduje zatem uzasadnienia wyłączenie materiałów w sprawie uprzednio dołączonych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstw złożonych przez Stowarzyszenie Obrony Zwierząt z siedzibą w Jędrzejowie i wydanie dopiero w dniu 30 grudnia 2011 r. postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa.

Sąd nie podziela stanowiska Prokuratora, że co do stanu faktycznego i prawnego czynów określonych w sprawie sygn. akt 4 Ds. 425/11 nie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, a w konsekwencji istniały podstawy do odmowy wszczęcia śledztwa.

Jak wynika z akt sprawy II K 1128/11 Sądu Rejonowego w Kielcach prokurator oskarżył Grażynę Khier o to, że w okresie od stycznia 2006 roku do października 2010 roku w Kielcach znęcała się nad przebywającymi w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach pod jej opieką psami świadomie dopuszczając jako kierownik tej placówki do zadawania im cierpienia przez podległy personel poprzez utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania polegających na przetrzymywaniu nadmiernej ilości psów w przeznaczonych dla nich pomieszczeniach bez uprzedniej ich segregacji ze względu na płeć, wielkość ciała, choroby, okaleczenia, agresję i długość pobytu w schronisku, co prowadziło do agresji między nimi, niekontrolowanego rozmnażania się zwierząt, wzajemnego zarażania się chorobami, a nadto poprzez przetrzymywanie psów w nieprzystosowanych dla nich warunkach, bez zapewnienia im odpowiedniej dawki ruchu, prawidłowego podawania pokarmów i opieki oraz niedopuszczenie do wolontariatu, co narażało zwierzęta na dotkliwie cierpienia moralne i stanowiło rażące zaniedbanie tj. o przestępstwo z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r., Nr 106, poz. 1002 – t.j.).

Skoro zatem prokurator zgromadził dowody, które w jego ocenie pozwoliły na postawienie w stan oskarżenia jednej z osób w łańcuchu odpowiedzialnych i mających wpływ na zapewnienie prawidłowej opieki nad zwierzętami, w tym podjęcia działań i zaniechań zapobiegających znęcaniu się na nimi to oczywistym jest, że również co do pozostałych osób owego szeregu należało przeprowadzić śledztwo. Tylko wówczas możliwa byłaby ocena przez prokuratora, a w razie zaistnienia takiej sytuacji- również kontrola

instancyjna przez Sąd- czy inne osoby nie dopuściły się działań i zaniechań nie tylko na płaszczyźnie odpowiedzialności karnej za przestępstwo urzędnicze z art. 231 § 1 k.k., ale również z innych przepisów, o czym będzie dalej mowa. Fragmentarycznie ocena zachowania tych osób tj. personelu schroniska była przedmiotem postanowienia Prokuratora o umorzeniu dochodzenia z dnia 30 grudnia 2011 r., jakie zapadło w sprawie 2 Ds. 1624/11. Z uzasadnienia postanowienia wynika, że zgromadzone w sprawie dowody pozwoliły na stwierdzenie, iż doszło do znęcania się nad zwierzętami w schronisku, a zatem relacji znamion czynów zabronionych z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 4 i 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt. Prokurator umorzył jednak w tym zakresie dochodzenie stwierdzając, że przeprowadzone dowody nie pozwoliły na zindywidualizowanie osób, które dopuściły się tych czynów zabronionych.

Decyzja procesowa prokuratora w sprawie 4 Ds. 425/11 tworzy wrażenie, że Grażyna Khier jako jedyna osoba – poza wskazanym wyżej personelem schroniska- w całym szeregu odpowiedzialnych za zapewnienie prawidłowego funkcjonowania schroniska była władna do podejmowania decyzji, w tym związanych z zapewnieniem zwierzętom należytych warunków bytowych. Jest to oczywiste uproszczenie, nie odpowiadające stanowi faktycznemu, jak i prawnemu. Przykładowo, Grażyna Khier jako kierownik schroniska nie miała pełnej swobody w decydowaniu o środkach finansowych na utrzymanie zwierząt, warunkach ich bytowania, ilości zwierząt przyjmowanych do schroniska, ich leczeniu. Należy zatem ustalić krąg osób odpowiedzialnych za podejmowanie związanych z tym działań i zaniechań oraz ocenić ich postępowanie. Trudno uznać za wiarygodne, że skoro – jak wynika z aktu oskarżenia przeciwko Grażynie Khier- w schronisku na masową skalę występowało zjawisko znęcania się nad zwierzętami przez okres od stycznia 2006 roku do października 2010 roku, to nikt z osób odpowiedzialnych – poza Grażyną Khier- nie posiadał w tym zakresie wiedzy. Szczegółnej wnikliwości w tym zakresie wymagają ustalenia i ocena

postępowania lekarzy weterynarii sprawujących opiekę nad zwierzętami. Nie tylko ciążyły na nich określone obowiązki, ale i dysponowali oni z racji wykształcenia i doświadczenia zawodowego stosowną wiedzą dla stwierdzenia, czy warunki w jakich trzymano zwierzęta były odpowiednie, czy też nieodpowiednie, a nawet odpowiadające znamionom znęcania.

Dla prawidłowego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy konieczne jest zatem wszczęcie śledztwa przez prokuratora i dokonanie w nim ustaleń faktycznych i prawnych obejmujących następujące kwestie:

- kto wchodził w skład całego łańcucha decyzyjnego osób odpowiedzialnych za zapewnienie należytych warunków bytowych zwierzętom w schronisku;

- jak kształtowały się uprawnienia i obowiązki tych osób zarówno w sferze formalnoprawnej, jak i faktycznej;

- jakie decyzje (działania i zaniechania) podjęły osoby z tego kręgu w związku z koniecznością zapewnienia należytych warunków bytowych zwierzętom;

- czy w działaniach i zaniechaniach tych osób wystąpiły znamiona przestępstw z art. 231 § 1 k.k., z art. 231 § 3 k.k., z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r., Nr 106, poz. 1002 – t.j.), względnie określone w jeszcze innych przepisach.

Niezasadne było ograniczenie przez prokuratora w zaskarżonym postanowieniu kwalifikacji prawnej czynów do art. 231 § 1 k.k. (tzw. przestępstwa urzędniczego) i wydanie w związku z tym postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie postępowania lekarzy weterynarii w schronisku, jako osób nie będących funkcjonariuszami publicznymi.

Ma rację skarżący, że prokurator nieprawidłowo pominął przy ocenie postępowania lekarzy weterynarii, jak również innych osób odpowiedzialnych za zapewnienie należytych warunków bytowych zwierząt w schronisku

kwalfikację z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r., nr 106, poz. 1002 z późn. zm.). Skoro prokurator przyjął co do Grażyny Khier kwalifikację prawną czynu z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r.: Nr 106, poz. 1002 – t.j.), dopatrzył się takich czynów zabronionych wobec personelu schroniska (umarzając postępowanie wobec niewykrycia sprawców) to jakie były podstawy do wyłączenia oceny postępowania dalszych osób z pozostałej części łańcucha odpowiedzialnych za zapewnienie prawidłowych warunków bytowych zwierzętom w schronisku. Sąd oczywiście nie przesądza o tym, że którejkolwiek z tych osób należy postawić zarzuty popełnienia przestępstwa. Jest to rolą prokuratora, a taka ocena może nastąpić dopiero po przeprowadzeniu śledztwa. Sąd wskazuje jednak na niekonsekwencję w postępowaniu prokuratora. Przecież lekarze weterynarii tak samo jak Grażyna Khier oraz inne osoby zatrudnione w schronisku byli odpowiedzialni za ochronę praw zwierząt, dysponowali określonymi uprawnieniami, fachową wiedzą, ciążyły na nich konkretne zobowiązania. To samo należy odnieść do dalszego ciągu osób odpowiedzialnych w powoływanym przez Sąd łańcuchu, nie tylko z ramienia Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych sp. z o.o. w Kielcach zarządzającego schroniskiem, ale również urzędników Miasta Kielce.

Nie zyskała akceptacji Sądu podstawa odmowy wszczęcia śledztwa wyrażająca się w zapatrywaniu, że Prezydent Miasta Kielce i urzędnicy Miasta Kielce dopełnili ciężących na nich obowiązków w zakresie zapewnienia prawidłowych warunków bytowych w schronisku dla zwierząt z uwagi na wydanie aktów prawnych i zawarcie umów wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia (k. 684, tom IV), i to nie tylko ze względu na to, że nie uwzględniła ona kwalifikacji prawnej z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt.

Jedną kwestią było wydanie aktów prawnych i zawarcie stosownych umów na prowadzenie schroniska. Drugą zaś kwestią była ocena, jak realizowane było wykonanie tych aktów prawnych i umów. Prokurator w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wskazał, że „Ponadto przeprowadzane były ze strony Urzędu Miasta w Kielcach regularne kontrole w zakresie wykonania umowy”. Dla ustalenia stanu faktycznego i prawnego taki zakres uzasadnienia jest zdecydowanie zbyt ubogi. Dopiero przeprowadzenie śledztwa, zgromadzenie stosownego materiału dowodowego, jego analiza powinny pozwolić na stwierdzenie, czy pracownicy Urzędu Miasta w Kielcach, względnie inne osoby, których odpowiedzialność mogła zaistnieć prawidłowo wykonywali czynności nadzorcze. **Trudno nie dostrzec niekonsekwencji w rozstrzygnięciu prokuratora który z jednej strony oskarża kierownika schroniska o przestępstwo z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r.: Nr 106, poz. 1002 – t.j.) mające być popełnione w okresie od stycznia 2006 roku do października 2010 roku, a z drugiej strony nie widzi podstaw do wszczęcia śledztwa celem ustalenia, czy pracownicy Urzędu Miasta w Kielcach dopełnili czy też nie dopełnili w tym długim przecież okresie obowiązków** w zakresie zapewnienia należytych warunków bytowych zwierzętom, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego.

Przyjęta przez prokuratora kwalifikacja prawna niezasadnie ograniczyła się również do czynu z art. 231 § 1 k.k., a zatem umyślnego przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków. Ustawodawca przewidział również nieumyślną postać tego przestępstwa urzędniczego (art. 231 § 3 k.k.) skutkującą wyrządzeniem istotnej szkody. Również zatem w tym zakresie prokurator w toku śledztwa powinien poczynić ustalenia faktyczne i prawnej.

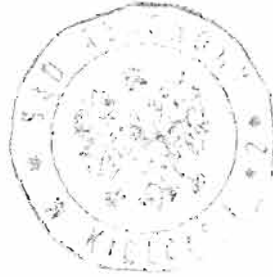
Prokurator w toku śledztwa powinien również poczynić ustalenia i rozważyć zarzuty podniesione w piśmie Stowarzyszenia Obrony Zwierząt w Jędrzejowie złożonym w Sądzie w dniu 16 marca 2012 r., a odnoszących

się do zgodności z prawem decyzji Prezydenta Miasta Kielce z dnia 3 grudnia 2002 r. znak: GKI.I-7060/1/16/2002 i umowy zawartej z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Kielcach na prowadzenie działalności ochronnej przed bezdomnymi zwierzętami oraz schroniska.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w postanowieniu.

SSR Bogdan Staniek

Za zgodność

starszy sekretarz sądowy
Sylwia Senczyńska
Sylwia Senczyńska